

KIÁLTVÁNY

Hiszünk egy világban: az örökké változóban, melynek mozgatója az ember.

Ismét változás előtt állunk. Nem állítom, hogy ez lesz az utolsó, hiszen hozunk létre bármilyen igazságos világot, mégiscsak emberek maradunk. Idővel lesznek, akik megtalálják a módját, hogyan tudják mások elnyomásával és kizsákmányolásával biztosítani saját kényelmüket és vagyonuk gyarapodását. A mi dolgunk csupán annyi, hogy kivegyük a ránk szabott részt a történelemből, és véghezvigyünk egy forradalmat.

Az emberek többsége abban a hitben él, hogy a világ, amelyben jelenleg élünk, a társadalmi evolúció csúcsa, tehát örök érvényű és megváltoztathatatlan. Úgy tekintenek a piacgazdaságra és a demokráciára, mint az emberek felett álló, nem pedig az emberek által irányított rendszerre, mely ezáltal állandó, és minden hibájával együtt elfogadható, hisz egy jobb világ ábrándja nem lehet más, mint utópia. Ez a hit legitimálja tétlenségüket, hisz úgy tartják, a harcnak nincs értelme. De tévednek. Bárki számtalan példát fel tud hozni, hogy a fennálló rendszer miért vesztette el létjogosultságát, és igenis el tudunk képzelni ennél jobb és igazságosabb világot, és az, hogy ennek létrehozására nem teszünk kísérletet, világszerte újabb és újabb emberek életébe, méltóságába és boldogságába kerül minden egyes pillanatban. Minden percben, amit tetlenül töltünk el abban a hitben, hogy amúgy sem tehetnénk semmi érdemlegeset, jussanak eszünkbe Albert Einstein szavai: „A világ túl veszélyes hely, hogy benne éljünk – nem azok miatt, akik gonosz dolgokat tesznek, hanem azok miatt, akik csak ülnek és hagyják megtörténni.”

Születésünk óta korlátoznak minket. Törvényeket, szabályokat és szokásokat erőltetnek ránk, úgy nevelnek minket, hogy ezeket úgy fogadjuk el, mint az általános jót, ami pedig ettől eltér, az rossz. Mindezt úgy, hogy közben senki nem kérdez meg minket, egyetértünk-e a társadalom által közvetített értékekkel, vagy egyáltalán része kívánunk-e lenni ennek a társadalomnak. Nem lehet saját véleményünk, ha más elképzelésünk van a jó fogalmáról, vagy csak kedvünk támad olyat tenni, ami eltér az általános normától, akkor bírságot szabnak ki ránk, megbüntetnek, börtönbe zárnak minket. Ha egy társadalomba tényleges változást akarunk hozni, akkor mindenekelőtt azt kell elérnünk, hogy a társadalom normarendszerét ne egy hatalmi elit alakítsa. Ne egy kisebbség alkossa meg a törvényeket, hanem mindenkinek legyen beleszólása abba, ami őt érinti. De sajnos azt kell látnunk, hogy a kényelem legitimálja a hatalmat, a biztonság pedig az ellenőrzést. Ha ugyanis részünk van például ama luxusban, hogy minden közigazgatási és önrendelkezési kötelezettségünk egy négyévenkénti kézmozdulatra korlátozódik, akkor ennek a kényelemnek a fejében hajlandóak vagyunk az általunk választott hatalomnak alávetni magunkat. Ha pedig saját, vagy tulajdonunk biztonsága veszélyeztetetté válik, akkor a félelem arra ösztönöz minket, hogy elfogadjunk egy felsőbb ellenőrzést. Példának

okáért, ha félünk utcára lépni, akkor eltűnjük, hogy térfigyelő kamerák rögzítsék minden egyes lépésünket. Idővel azonban törvényszerűen mindannyian kénytelenek leszünk feltenni magunknak a kérdést: Mi a fontosabb: a kényelem és a biztonság, vagy a szabadság? Nevezhetünk-e ugyanis szabadnak egy igazságra törekvő, de kompromisszumokra épülő társadalmat? Idézzük csak fel azt a régi esetet, amikor egy jenki Angliába ment, majd mikor a békebíró megakadályozta abban, hogy megkorbácsolja a rabszolgáját, így szólt: „Ezt nevezik önök a szabadság országának, ahol az ember nem páholhatja el a niggerét?” Először talán elmosolyodunk egy ilyen, vagy ehhez hasonló érv hallatán, vagy éppenséggel felháborodunk pillanatnyi zavarunkban, ám felmerül a kérdés, hogy a szabadság vajon ott kezdődik-e, mikor az egyenlő jogokat az egyik fél korlátozásával biztosítják, vagy sokkal inkább ott kezdődne, mikor a másik fél jogait szélesítenék ki? Tehát az a rabszolga szabadabb, aki védve van gazdájától (más szóval: szabad a bántalmazástól), vagy az, akinek jogában áll visszaütni? És nem cselekszik-e szabadon az a rabszolga, aki a tiltás ellenére nem tűr tovább, és visszaüt? És vajon a történelem során elérhették-e volna a felszabadulást, ha egyikük sem üt vissza?

Könnyen esünk abba a hibába, hogy a vezetőinktől várjuk el a változtatást. De ha ez néha meg is történik, a változások mindig felszínesek, a változatlan alapok pedig lehetővé teszik a korrumpálódás gyorsabb végbemenetelét. A tényleges változáshoz az alapokat kell eltörölni, hát hogyan tehetnék ezt meg olyan emberek, akiknek úgy tűnhet, hatalmuknál fogva inkább van erre lehetőségük, ám hatalmuk éppen azokon az alapokon nyugszik, melyeknek megváltoztatását célul tűztük ki? Egy társadalom alapjait csakis a társadalom maga söpörheti félre és építheti újra. Szabad társadalmat azonban csak szabad emberek hozhatnak létre. Irányításhoz szokott elménk könnyen megijedhet a hirtelen jött szabadságtól, így aztán abba a hibába esnénk, hogy néhány hangzatos ígéret hallatán önként hajolnánk meg az új hatalom előtt. És ha ezt még sikerülne is elkerülnünk, az új társadalom mégsem teljesen a sajátunk lenne, hiszen jelenlegi, félelemtől motivált értékrendünket ültetnék át normarendszerébe. A törvények, szabályok, szokások, a nevelés és a vallás olyannyira meghatározzák mindennapi életünket, hogy sokszor még azt sem vesszük észre, már nincs saját, önálló személyiségünk, még a legelemibb cselekedeteinkben sem vagyunk szabadok. Így első feladatunk, hogy önmagunkba tekintve felismerjük, mik azok az értékek, amelyek csak a következmények által meghatározottak, és ezeket újraértékelve kialakítsuk saját értékrendünket.

Önmagunk felszabadítását kezdhethetjük azzal, hogy megszabadulunk a vallástól. Szeretném leszögezni, hogy mint anarchista, ateista szemléletem ellenére a teljes vallásszabadság mellett foglalkozom állást, tehát mindenkinek joga van abban hinni, amiben akar. Ám egy felsőbb hatalomba vetett hit és az egyén szabadsága véleményem szerint összeegyeztethetetlen. Miért tartunk ugyanis igényt a hitre? Mert képtelenek vagyunk elfogadni a végességet és a jelentéktelenséget, amely emberi mivoltunkból adódik. Az emberek annyira felértékelik saját énjüket, hogy az a tévképzet alakul ki bennük, az univerzumnak szükségképpen fenn kell tartania egy ilyen lényt,

egy ilyen összetett szerkezetet. De megfélekednek arról az időről, ami az ember megjelenése előtt eltelt. Az univerzum köszöni, jól meg volt nélkülünk is, és ez nem lesz másképp akkor sem, ha mi már nem leszünk. Elképzeltetlenné tartják, hogy ez a biológiai csoda csupán a véletlen műve legyen, és az emberi lény e méltatlan felértékelése közben éppen az ellenkező célt éri el, hiszen az örök élet mítosza mellett a való élet a maga korlátoltságával leértékelődik. Saját jelentéktelenségünk elfogadása tehát elengedhetetlen ahhoz, hogy életünk igazi jelentőségét felfedezzessük. Emellett a vallás által közvetített értékek nem tekinthetők pozitív hatásúnak, hiszen azokat a jutalom reményében, illetve a büntetéstől tartva vállaljuk magunkra. Egy isten parancsait követjük ahelyett, hogy saját értékrendet alakítanánk ki.

A nevelés esetében is hasonló a helyzet. Természetesen szükség van nevelésre mindaddig, amíg a gyerek képessé nem válik újraértékelni a szülei által közvetített értékeket. Amíg erre nem képes, addig szükség van büntetésre és jutalmazásra, de ugyanakkor a nevelés során biztosítani kell a teljes szabadságot. Lehetővé kell tenni, hogy miután kilátásba helyeztük a következményeket, a gyerek szabadon dönthessen, ha ezeket a következményeket hajlandó vállalni. A szülőkre jellemző az olyasfajta zsarolás, amikor kilátásba helyeznek egy büntetést, de mikor a gyerek nem engedelmeskedik, akkor keményebb büntetéssel fenyegetnek, vagy éppen az enyhébbet sem teljesítik. Mindkettő nagy hiba, amely negatív hatással van a gyerek személyiségére és önállóságára, hiszen nem a következmények pontos és biztos tudatában teszi, amit tesz, hanem a remény vagy a félelem motiválja.

A szokások esetében valamivel könnyebb a dolgunk. Ezek meg nem tartása bár általában nem jár komoly következménnyel, sokszor mégis annak ellenére is e szerint cselekszünk, hogy feleslegesnek, vagy kellemetlennek tartjuk. Az ilyen szokásokat el kell hagynunk, és pusztán azokat kell megtartanunk, aminek valóban értelmét, hasznát látjuk.

A szabályok és törvények újraértékelése a legnehezebb feladat, hiszen megszegésük komoly következményeket von maga után. Amíg léteznek társadalmak, addig szabályok is lesznek, az ettől való szabadság pedig az egyénnek a következmények számbavételétől mentes cselekvése. Ez nem azt jelenti, hogy bármit megtehetek következmények nélkül, hanem azt, hogy saját belátásom alapján cselekszem, majd megbánás nélkül vállalom a következményeket. Hisz csak aki emelt fővel néz szembe a következményekkel, csak ő teszi le tanújelét, hogy valóban szabadon cselekedett.

Mindezek után elmondhatjuk, hogy a szabadságnak három szintje létezik. A legalsó szint, amikor az ember bármit megtehet következmények nélkül. Ez azonban nagyobb emberi közösségben, társadalomban kivitelezhetetlen, így aki erre vágyik, vonuljon el a világtól és élje elszigetelten az életét egyedül, családjával, vagy más emberekkel, akik szintén erre vágnak. A társadalom kötelessége pedig, hogy biztosítsa ennek lehetőségét. A következő szint lényege abban áll, hogy a köz maga alakítja saját normarendszerét, nem pedig egy hatalom erőszakolja rá. A legfelső szint pedig önmagunk szabaddá tétele azáltal, hogy saját erkölcsi értékrendünket a

társadalom normarendszere fölé helyezjük, így tetteinket nem a következmények határozzák meg, mégis azok tudatában cselekszünk. Ez a szabadság azonban a bátrak kiváltsága, kötelességük pedig az anarchia létrehozása. Ők azok, akik harcolni fognak mindaddig, amíg ki nem vívják a társadalom szabadságát.

Harcot kell vívnunk, de nem gyűlöletből, hanem szükségből. Aki kizsákmányol másokat, aki gyűlöletet szít ártatlanok ellen (származás, etnikum, vallás, szexuális identitás alapján), aki korlátozza mások szabadságát, ellenségünké válik. Aki megpróbál megakadályozni céljaink elérésében, az ellenségünké válik. A harc elkerülhetetlen. Azonban be kell látnunk, hogy a nagytőkések és a politikusok nem gonosz emberek, csak éltek a rendszer nyújtotta lehetőséggel. Gyerekkorunk óta azt nevelik belénk, hogy esélyegyenlőség van, bárki sikeres lehet az életben, hogyha megdolgozik érte. És azon kevesek, akiknek ez sikerül, elhiszik, hogy ez csakis az ő érdemük, hogy a többi ember a saját hibájából nem tudott magasabbra törni, így erkölcsileg is elfogadható, hogy ne segítsenek nekik, hanem kihasználják őket. A rendőrök pedig csupán elfogadják az állam által lefektetett normarendszert, olyannyira, hogy felesküdték a védelmére is. Joguk van azonosulni a politikusok alkotta értékrenddel, de nincs joguk ezt rákényszeríteni másokra, és előbb-utóbb bele kell törődniük, hogy legtöbbször nem kért ezekből a törvényekből. Nem az ő bűnük, hogy kihasználják és korlátozzák minket, csakis mi vagyunk a hibásak, hogy ezt eltűrjük. Valamint azt is szem előtt kell tartanunk, hogy jelenlegi ellenfeleink ugyanakkora részt kapnak majd az új világból, mint mi. Közösén kell majd dolgoznunk, anélkül hogy bárki is hátránnyal indulna a múltja miatt. Gyűlölködésnek tehát nincs helye. Harcolunk, de nem ez egyes emberek ellen, hanem az ellen, amit képviselnek.

Évszázados vita zajlik arról, hogy a csatát békés úton, vagy fegyverekkel kell-e megvívni. Azonban az egyik nem zárja ki a másikat. Szükség van a folyamatos propagandára, hogy az emberek megismerjenek minket, és céljainkat. Rendszeres gyűlések és felvonulások kellene, de anélkül, hogy engedélyt vagy védelmet kérnénk azoktól, akik ellen harcolunk. Így azonban elkerülhetetlenek az összecsapások mind a rendőrséggel, mind a szélsőjobb oldallal. Támadni fognak minket, félre akarnak söpörni, de ezzel éppen ők erősítenek meg minket, hiszen a média rögtön felfigyel ránk, és még ha negatív képet alakít is ki rólunk, az emberek kíváncsiak lesznek, hogy kik vagyunk, és mit akarunk. Ezen kívül le kell adnunk szavazatunkat a választásokon. Szavaznunk kell, de érvénytelenül, így adva a világ tudtára, hogy nem váltunk érdektelenné ügyeinket és életünket illetően, de elutasítjuk a pártpolitikát. Szavazzunk bárkire is, önmagunkon kívül senki nem fogja az érdekeinket képviselni, hát nem választjuk többször a kisebbik rosszat, nem választunk senkit. Így jelezzük, hogy itt az ideje új útra lépni. Ha ez megtörtént, akkor társadalmi engedetlenséggel, általános sztrájkjal, és ha ez nem elég, fegyveres harccal alapjaiban töröljük el a fennálló rendszer építőköveit. Ezt azonban nem fizikai rombolásként kell értelmezni. A mezőgazdaság, az ipar, a technológia fejlődése, minden ugyanúgy működhet tovább, mint jelenleg, csupán a társadalmi berendezkedés, a cégeken belüli munkamegosztás és

bérezés fog változni. Hogy egész pontosan hogyan építjük fel az új világot, arra nincs általános recept, és ha valaki elő is áll ilyennel, nem szabad vakon követnünk, hiszen mindenkinek joga van beleszólni azokba a dolgokba, amik őt érintik. Egy új társadalmat alakítunk ki, de közös munkával, csak rajtunk múlik, hogy milyen lesz.

Az egyetlen örök törvény, hogy egy embernek sincs joga kihasználni a másik munkáját, vagy korlátozni a szabadságát, hacsak az nem önként vállalkozott erre. El kell tehát törölni az alá-fölérendeltségi viszonyt nem csak a munkahelyeken, hanem az egész társadalomban. Biztosítani kell a teljes szabadságot, így ha valaki nem kíván része lenni ennek a társadalomnak, az szabadon függetlenedhessen. El kell törölni a kötelező adózást, új, igazságos módszert kell találni a munka kifizetésére.

Ennyi azonban nem elég ahhoz, hogy munkához lássunk. Eddig annyit mondtam el, hogy ami jelenleg van, az rossz, hát rajta, hozzunk létre valami jobbat. Ez senkit nem ösztönöz arra, hogy feladja az eddigi kényelmet és biztonságot, és főleg senkit nem győz meg arról, hogy lehetséges megváltoztatni a világot. Mindenkinek el kell képzelnie az általa áhított társadalmat, mindenki véleményét, elképzeléseit és érveit meg kell hallgatnunk, de nem azzal a céllal, hogy kidolgozzunk egy olyan elméletet, ami a többség akaratát tükrözi, vagy egyfajta aranyközépút a sok elképzelés között. Az új társadalom felépítését alulról kell elkezdenünk, minden egyes embernek a közvetlen környezetét kell formálnia. Újra kell szervezni a munkahelyek, falvak, városok, kerületek életét egymástól függetlenül, és csak ezután kezdetünk képviselőket választani magunk közül, de nem azzal a céllal, hogy a saját, vagy a többség akaratát érvényesítsék, hanem hogy megpróbálják átlátni az egyes vállalatok, az egyes régiók működését és tanácsokkal szolgáljanak a sikeres együttműködést illetően. Van azonban néhány célkitűzés, amit nem hiszem, hogy meg lehetne kérdőjelezni egy olyan társadalomban, amit a szabadság, az egyenlőség és a testvériség eszméjének radikális továbbgondolása nyomán hozunk létre.

Ezek a következők:

- Mindenfajta hierarchia megszüntetése a társadalomban és a munkahelyeken.
- A centralizáció felszámolása. Nem központi irányításra van szükség, hanem a társadalmi, a gazdasági és szolgáltatásbeli együttműködés segítésére. Nem nemzetek feletti (pl. EU, NATO), hanem nemzetközi szervezetek kellenek.
- A háborúk, és minden egyéb legalizált erőszak megszüntetése.
- A környezetre és az egészségre káros technológiák lecserélése.
- A technológia, az informatika és a robottechnika fejlődésének következménye ne az emberek munkahelyekről való kiszorítása legyen, hanem munkájuk könnyítése, munkaidejük fokozatos csökkenése.
- Az orvostudomány, a gésebészet és a gyógyszeripar profitorientáltságának megszüntetése. Célja ne az legyen, hogy egyesek hasznot húzzanak mások betegségéből, és ne annak járjon a

hosszú élet kiváltsága, aki ezt meg tudja fizetni. A gyógyítás szolgáljon mindenki számára egyenlő mértékben elérhető evolúciós alternatívaként a természetes kiválasztódás helyett.

Amit neked tenned kell az új társadalomért:

Gondolkozz és művelődj.

Beszélgess másokkal és vitassátok meg a világ dolgait otthon, a munkahelyeden, a kocsmában.

Képzeld el azt a világot, amelyben szívesen élnél.

Ha ez eltér a jelenlegitől, akkor alakítsd ki a saját értékrendedet.

SZAVAZZ ÉRVÉNYTELENÜL!

Ha a választásokon egyértelművé válik, hogy az emberek készen állnak a változásra, akkor társadalmi engedetlenséggel, általános sztrájkjal, és ha kell, harccal véghezvisszük a forradalmat.

Nem vagyonegyenlőséget akarunk, hanem esélyegyenlőséget, nem osztályharcot, hanem az osztályok megszüntetését, nem azt akarjuk, hogy egy kisebbség helyett most a többség uralkodjon, el akarunk törölni mindennemű uralmat.

Anarchiát akarunk!

(Dingo, 2009)